

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA
WYDZIAŁ DUSZPASTERSKI

PIELGRZYMI NADZIEI

**Program duszpasterski
Kościoła w Polsce
na rok 2024/2025**

TEMATYKA i ZAŁOŻENIA

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA
WYDZIAŁ DUSZPASTERSKI

Konferencja Episkopatu Polski jednoznacznie wyraziła swą wolę, by **tematyka roku duszpasterskiego 2024/2025 była ściśle związana z obchodem Jubileuszu Zwyczajnego Roku 2025**. Dlatego Komisja Duszpasterstwa KEP przygotowała projekt programu duszpasterskiego uwzględniający papieski zamysł Roku Świętego i dlatego program nosi ten sam tytuł, co hasło Roku Jubileuszowego: ***Pielgrzymi nadziei***. Rok duszpasterski rozpoczyna się od Pierwszej Niedzieli Adwentu, natomiast otwarcie Roku Jubileuszowego w kościołach lokalnych będzie odbędzie się w niedzielę św. Rodziny 29 grudnia 2024 r. i zostanie zamknięty również w niedzielę św. Rodziny 28.12. 2025 r.

Program duszpasterski ma nam pomóc w owocnym przeżywaniu czasu łaski jakim jest Jubileusz - w łączności całym Kościołem powszechnym. Treścią programu duszpasterskiego *Pielgrzymi nadziei* są:

- **bullę papieża Franciszka *Spes non confundit*** (*Nadzieja zawieść nie może*) ogłaszająca Rok Jubileuszowy;

a także lektura wcześniejszych dokumentów:

- **listu papieża zapowiadającego Jubileusz**, skierowanego do abp. Fisichelli;

- **orędzia Ojca Świętego Franciszka na 38. Światowy Dzień Młodzieży** (26 listopada 2023) pt. *Weselcie się nadzieją (Rz 12,12)*.

Warto zwrócić uwagę na logo Jubileuszu:

- Przedstawia cztery postacie, symbolizujące ludzkość pochodzącą z czterech różnych zakątków ziemi. Obejmują się one wzajemnie, aby ukazać solidarność i braterstwo. Pierwsza postać obejmuje krzyż. Jej postawa jest znakiem wiary i nadziei, której nie można porzucić, zwłaszcza w trudnych momentach. Fale symbolizują przeciwności, z jakimi spotykamy się w życiu.

- Wydarzenia na świecie i osobiste przeżycia są wyzwaniem dla chrześcijańskiej nadziei. Dolna część krzyża ma kształt kotwicy, stabilizującej łódź podczas wysokiej fali. Kotwica jest symbolem nadziei. *Kotwica nadziei to nazwa nadawana w żargonie żeglarskim dryfkotwie, używanej przez łodzie w celu ustabilizowania statku podczas sztormu.*

- Podróż pielgrzymia nie jest faktem indywidualnym, ale wspólnotowym, naznaczonym dynamizmem, który coraz bardziej przybliża nas do krzyża. Krzyż nie jest statyczny, lecz dynamiczny, pochyla się ku ludzkości, jakby zmierzał w jej stronę, nie zostawiając jej samej, bez pomocy. Zapewnia o swojej obecności i daje poczucie bezpieczeństwa płynącego z nadziei. Na zielono, w kolorze nadziei, wypisano motto Jubileuszu 2025: *Peregrinantes in Spem – Pielgrzymi Nadziei*.

Poprzez hasło Roku Jubileuszowego papież Franciszek przypomina, kim jesteśmy i do czego jesteśmy wezwani, czyli przypomina naszą tożsamość i misję. Ojciec Święty kreśli rys tej - naszej tożsamości: *„Jesteśmy w drodze, podążamy za Chrystusem, do Domu Ojca, prowadzeni przez Ducha Świętego”*.

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA
WYDZIAŁ DUSZPASTERSKI

Bóg rodzi nas do niezawodnej nadziei w sakramencie chrztu św. – a **chrześcijańska nadzieja to pewność, zakorzeniona w miłości i wierze**, że Bóg nigdy nie zostawia nas samych i dotrzymuje obietnicy. Jest celebrazją miłości Chrystusa Zmartwychwstałego. **Nadzieja chrześcijańska wpisana jest w naszą tożsamość, a tym, co tworzy tę nadzieję, jest nasza wiara.**

W sytuacji, kiedy brakuje tej nadziei, Papież określa naszą misję. **Mówi, abyśmy byli znakami nadziei przez proste gesty miłości, byśmy w tym świecie podjęli wysiłek odbudowania klimatu nadziei**. Mamy odbudować w sobie nadzieję i iść z nią do świata. To bardzo ważne, szczególnie dla nas – dla pasterzy. Warto to podkreślić, że **program duszpasterski jest skierowany również do nas, do kapłanów**. Jesteśmy nie tylko podmiotem realizującym program (*nie brzmi to ładnie*), jesteśmy nie tylko odpowiedzialni jako duszpasterze – proboszczowie za wdrożenie tego programu w parafiach archidiecezji, ale także jesteśmy jego adresatami. Papież Franciszek pisze o tym w bulli ogłaszającej Jubileusz: *W każdym z nas ma się dokonać wydarzenie żywego i osobistego spotkania z Jezusem, który jest Bramą zbawienia i Jedynym Źródłem pewnym naszej nadziei.*

Papież przypomina wyznawcom Chrystusa kim są i apeluje, by w dzisiejszych uwarunkowaniach Kościoła i świata byli i stawali się coraz bardziej ludźmi mocnymi nadzieją i budzącymi nadzieję.

Chodzi oczywiście o tę nadzieję, o której naucza św. Paweł w Liście do Rzymian (5,5), że „*zawieść nie może, ponieważ miłość Boża rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego, który został nam dany*”. Dlatego woła dalej i zachęca: „*Weselcie się nadzieją. W ucisku bądźcie cierpliwi, w modlitwie – wytrwali*” (Rz 12,12). *Przeto* - rozwija myśl Franciszek w 18. numerze wspomnianej bulli: *Musimy «być bogaci w nadzieję»* (por. Rz 15,13), *aby w sposób wiarygodny i pociągający dawać świadectwo wiary i miłości, które nosimy w naszych sercach*. I dodaje na innym miejscu: *Oby światło chrześcijańskiej nadziei dotarło do każdego człowieka jako orędzie Bożej miłości skierowane do wszystkich! Niech Kościół będzie wiernym świadkiem tego orędzia na całym świecie!*” (*Spes non confundit*, 6).

W ten sposób obchód Roku Świętego jest przez papieża misyjnie ukierunkowany – dać światu nadzieję!

Potrzebujemy też bardzo żywej i mocnej nadziei, czyli zakotwiczenia życia w Bogu, aby wyzwolić się od zniewalającego przywiązania do tego, co doczesne, i od tzw. *światowej duchowości*, w której nie ma miejsca dla Boga, ponieważ sens życia człowieka sprowadza się do zaspokajania jego doczesnych potrzeb, pragnień i dążeń, rozwijając skrajny egocentryzm i instrumentalne traktowanie drugiego człowieka.

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA
WYDZIAŁ DUSZPASTERSKI

Mamy więc dwa cele programu duszpasterskiego: **Pierwszy** dotyczy budzenia nadziei ze zwracaniem uwagi na źródło prawdziwej nadziei, którą jest Chrystus. **Drugi** to bycie przez wszystkich ochrzczonych znakiem nadziei dla świata.

Co zrobić, aby łaska Jubileuszu stała się udziałem Kościoła wrocławskiego, naszych parafii, wspólnot? Jak w diecezji, w parafii stworzyć **klimat nadziei**, aby jak chce tego papież Franciszek – każdy odzyskał siłę i pewność, aby patrzeć w przyszłość otwartą duszą, ufny sercem i dalekosiężnym myśleniem?

Program duszpasterski *Pielgrzymi nadziei* za Papieżem Franciszkiem wskazuje na cztery przestrzenie:

1. Obfite czerpanie ze źródła Nadziei.

Nie będzie klimatu nadziei w naszych sercach, rodzinach, ani w naszych wspólnotach, jeżeli nie będzie **starania się o doświadczenie bliskości z jej źródłem**, którym jest objawiony w Jezusie Chrystusie Bóg i Jego zbawcze dzieło. Nadzieja człowieka wierzącego karmi się (nie tylko, ale) przede wszystkim **modlitwą, Słowem Bożym i Eucharystią**.

Modlitwa - starajmy się w parafiach stworzyć mnóstwo okazji do modlitwy zarówno tej indywidualnej jak i wspólnotowej, w ciszy i w śpiewie, do adoracji, do głoszenia słowa Bożego. Adoracja - **Dlatego zachęcam do zainicjowania jakiejś formy adoracji Najświętszego Sakramentu w parafii lub rozwinięcia jeszcze bardziej tej formy modlitwy (może adoracja całodzienna, może wieczysta), może w ogóle adoracja chociaż raz w tygodniu – może chociaż jedna godzina** (w wielu parafiach nie ma adoracji, nawet w pierwsze niedziele!)

Słowo Boże – chętnie je głosimy, także w dni powszednie podczas Mszy św. Program duszpasterski służy nam pomocą – inspiracjami w trzech zeszytach: do głoszenia Słowa Bożego, do jego rozważania i do katechezy także rodzinnej.

Tak jak w ubiegłych latach **zostały przygotowane krótkie katechezy rodzinne na każdą niedzielę roku duszpasterskiego**. Materiały ukazują, co to znaczy być pielgrzymem nadziei. Pierwsze miesiące programu są zaproszeniem do tego, by się przyjrzeć, jak można być pielgrzymem nadziei na wzór postaci biblijnych. Jest też miesiąc poświęcony współczesnym świętym, m.in. Rodzinie Ulmów czy Carlowi Acutisowi. Od maja materiały zachęcają rodziny do tego, by też chciały być pielgrzymami nadziei we współczesnym świecie i we współczesnym Kościele.

Kolejne miesiące ukażą, w co się zaopatrzyć na pielgrzymkę: modlitwę, sakramenty. Kolejne miesiące ukażą pielgrzymia w praktyce, czyli jako człowieka żyjącego błogosławieństwami. Następnie materiały wskażą uczynki miłosierdzia względem duszy i ciała, czyli jak idąc przez świat można być człowiekiem wrażliwym na potrzeby drugiego człowieka. Ostatni miesiąc, listopad, poświęcony jest Niebu.

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA
WYDZIAŁ DUSZPASTERSKI

Eucharystia – stół Eucharystii jest obficie zastawiony nadzieją. Nadzieją zastawia go Pan Bóg, **ale trzeba wysiłku żeby go ozdobić ludzkim zaangażowaniem**, żeby liturgia była sprawowana z pietyzmem, z zaangażowaniem osób świeckich (wiele funkcji i zadań, posług). Potrzeba tu formacji stałej kapłanów, **aby liturgia była sprawowana bez nadużyć** – warto sięgnąć do norm liturgicznych (np. zapisanych w Mszałe Rzymskim, czy w Rytuałach obrzędowych związanych ze sprawowaniem sakramentów), oraz do *Ars celebrandi* zamieszczonych na stronie wydziału duszpasterskiego.

2. Przebaczenie i wielorakie pojednanie.

Tutaj zwracamy uwagę na **sakrament pokuty i pojednania**, zwłaszcza na sprawowanie sakramentu pokuty w **ramach nabożeństwa pokutnego** w sposób uroczysty w kościołach jubileuszowych według załączonego schematu (7 razy w roku jubileuszowym), **oraz w kościołach parafialnych szczególnie w czasie rekolekcji w okresie Adwentu i Wielkiego Postu.**

Stwórzmy wiernym okazję do **systematycznej spowiedzi świętej** – zweryfikujmy dotychczasowe „okazje” do spowiedzi w parafii. **Na stronie wydziału duszpasterskiego znajdziemy krótkie katechezy o pięciu warunkach dobrej spowiedzi świętej do wykorzystania np. przy okazji spowiedzi pierwszo-piątkowej lub w okresie Wielkiego Postu.**

Z Rokiem Jubileuszowym związany jest również temat **odpustów**. Dekret o odpustach w roku Jubileuszowym znajduje się również na stronie wydziału duszpasterskiego. Warto również przeprowadzić **katechezę o odpustach** w parafii.

W temacie przebaczenia i pojednania chodzi także o **stworzenie przestrzeni zbliżenia się do siebie w rodzinach, w parafii we wspólnotach. Owo zbliżenie ma polegać na pojednaniu tych, którzy w jakiś sposób ze sobą są poróżnieni.** Chodzi o prowokowanie do dialogu, nawet trudnego, do wyznania i wybaczenia krzywd oraz do działań integrujących zwaśnionych osób, rodzin, wspólnot (czasem nawet w jednej parafii).

3. Pielgrzymowanie.

Papież Franciszek zauważa, że pielgrzymowanie, które ma konkretny cel – którym jest miejsce święte – i będące zarazem obrazem ludzkiego życia i przemijania rozpoczyna w człowieku drogę nawrócenia. Takie pielgrzymowanie przygotowuje człowieka do zetknięcia się z Bogiem najpierw w miejscu docelowym jubileuszowego pielgrzymowania a następnie z Bogiem w wieczności. **Zachęcam do rozpowszechnienia i praktykowania szlaków nadziei.**

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA
WYDZIAŁ DUSZPASTERSKI

Przygotowana jest również **Diecezjalna Jubileuszowa Pielgrzymka Samolotowa do Rzymu** pod przewodnictwem Metropolity Wrocławskiego J. E. Ks. Arcybiskupa Józefa Kupnego, na przełomie września i października. Szczegóły w osobnym dokumencie.

4. **Braterstwo.**

Temat braterstwa odpowiada na sugestię papieża Franciszka z bulli *Spes non confundit*, byśmy byli znakami budzącymi nadzieję. **Braterstwo możemy realizować na wielu płaszczyznach.** Dziś chcielibyśmy zwrócić uwagę na braterstwo we wspólnocie Kościoła.

Papież Franciszek wskazuje na praktykowanie braterstwa, które realizuje się najbardziej we wrażliwości, empatii i miłości okazanie w dzisiejszym świecie tym, którzy najbardziej jej potrzebują – są to ci, którzy potrzebują **znaków nadziei**, którzy są narażeni na jej deficyt z różnych powodów. Papież wymienia tu tych, którzy doświadczyli dramatów wojennych, małżonkowie - którzy utracili pragnienie przekazywania życia, więźniów, zagubionych ludzi, osoby starsze oraz chorych. **Myślę, że warto zweryfikować w parafii struktury pomocowe wobec tych grup potrzebujących. Pomocą mogą być dla nas znaki nadziei w naszej archidiecezji.**

Czcigodni Księża - Pasterze Wspólnot Parafialnych życzę Wam i sobie również - błogosławionego przeżycia kolejnego - ale tym razem – szczególnego roku duszpasterskiego, bo w Roku Jubileuszowym, który wpisuje się w II Synod Archidiecezji Wrocławskiej ! Bądźmy Pielgrzymami nadziei!

Ks. Arkadiusz Krzizok

*Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego
Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej*